

Forholdet er jo det, som vi alle vide, og som er sagt saa tit, at det næsten er trivielt at gentage det, at de produktive Virksomheder her i Landet, og navnlig Landbruget, naar for naar blive stillede ringere og ringere, saa at det gælder om at faa Byrderne lettede alle Vegne, hvor de kunne lettes, for at saa faa som muligt skulle gaa til Grunde. Det viser sig naar for naar, at der fremkommer flere og flere Dvangsauktioner, og hvis dette bliver saaledes ved, og Priserne for Landbrugsprodukterne blive ved at dale som hidtil, og de vanskelige Forhold til Udlandet blive værre og værre, er det let at se, hvad Enden derpaa vil blive, naar ikke det offentlige gør alt, hvad det kan for at bringe Hjælp og Rettelse. Jeg tvivler heller ikke om, at det vil være nyttigt og heldigt at gaa denne Vej, som foreslaas i dette Forslag. De Summer, det drejer sig om, ere jo meget betydelige. Jeg er ikke i Stand til her at udtale mig om, hvor meget det er. Man vil maaske nok kunne komme paa det rene med, hvor meget disse Summer andrage, men det vil være noget vanskeligt, i alt Fald med det Materiale, jeg har Raadighed over, at udfinde, hvor stor en Del der er anbragt mod Pant i fast Ejendom, og der kommer det igen an paa, hvilken Forfæl der er mellem de Summer, som ere anbragte i fast Ejendom i Byerne eller i fast Ejendom paa Landet. Men sikkert er det, at den Kapital, for hvis Bedkommende man her søger Renten nedsat, er meget betydelig, og Lovforslaget vil, hvis det bliver til Lov, i første Række være til Gavn for den overordentlig store Mængde Mennesker, der nu have Laan og i Fremtiden kunne faa Laan af disse Midler. Men dernæst vil det ogsaa virke ved Eksemplets Magt i Forbindelse med, hvad der ellers kan gøres for at bringe Renten ned; det vil virke meget opmuntrende, saaledes at vi inden ret længe ville kunne opnaa, at 3½ pCt. faktisk vil være den almindelige Rentefod her i Landet for ubestridelig gode første Klasses Prioriteter. Thi det maa nemlig erindres, at de Prioriteter, her er Tale om, er ubestridelig første Klasses Prioriteter, i alt Fald som Kreditforholdene endnu staa. Saa kan der rejses det Spørgsmaal, om det, selv om det kan være nyttigt og nødvendigt at faa et saadant Forslag, ogsaa er forsvarligt at gøre

noget saadant lige over for dem, der nu under forskellige Former nyde godt af disse Renter, og som ved dette Forslags Vedtagelse ville se deres Indtægter formindskede. Jeg skal i den Henseende først og fremmest sige, at det jo een Gang er saaledes her i Landet og i meget lang Tid tilbage har været saaledes, at Fastsættelsen af Renten i alt Fald for Prioriteternes Bedkommende har været betragtet som et Lovgivningsanliggende, som en Sag, Lovgivningsmagten meget vel kan blande sig i og foreskrive Regler for. Men dernæst ere de Midler, hvorom dette Forslag drejer sig, af en ganske særegen Beskaffenhed. Det er Midler, som enten ligefrem tilhøre Staten eller i alt Fald ere under Statens Bestyrelse og i forskellige Retninger under Statens Garanti, eller i alt Fald Midler, som Staten ved sin Bestyrelse og sit Tilsyn hjælper til at holde sammen paa, saaledes, at Kapitalejerne, naar den Tid kommer, da de kunne faa Pengene udbetalte, kunne være sikre paa, at deres Kapitaler ere til Stede, eller — hvor det er Kapitaler, som gaa fra Slægt til Slægt — kunne være sikre paa, at disse Kapitaler blive bevarede. Naar Staten saaledes hjælper til med at bevare disse Kapitaler, kan jeg ikke se andet, end at det ogsaa meget godt vil kunne lade sig forsøre at blande sig i Spørgsmaalet om, hvilken Rente der maa tages af disse Kapitaler, og Forholdet er jo ogsaa det, at dette gentagne Gange er sket. I alt Fald er det sket med de Midler, som ere under Overformynderiets Bestyrelse, at Staten i alt Fald indirekte har fastsat den Rente, som skulde ydes af dem, og fastsat Renten lavere, end hvad der paa den Tid — jeg sigter der navnlig til Mæret 1868 — var den almindelige Rentefod for ubestridelig gode første Klasses Prioriteter. Jeg tror heller ikke, at der vil kunne findes noget urimeligt i Forslaget, naar Forholdet er det, at der for Kreditforeningsobligationer nu allerede længe her i Landet har været noteret en saadan Kurs, at 3½ pCt.'s Kreditforeningsobligationer have staaet paa det nærmeste ved pari, og naar det viser sig, at denne Kurs har svaret saa godt til Landets hele Penge-tilstand, at paa en Tid — i de sidste 3—4 Aaane — hvor man har set, at udenlandske Papirer og Papirer, som have deres